

Utrikesutskottets betänkande 2018/19:UU2

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en biståndsram på 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 som beräknades vid budgeterings-tillfället enligt det europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS 2010). Utskottet tillstyrker delvis en motion (M) som innebär förändringar i anslagen 1:1 och 1:2 jämfört med regeringens förslag. I övrigt tillstyrks regeringens och Riksrevisionens förslag i budgetpropositionen om anslag och bemyndiganden. Övriga motionsförslag avstyrks.

I betänkandet finns en reservation (SD) och tre särskilda yttranden (S, C, V, L, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Liberalerna avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Cirka 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	6
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden.....	7
Mål för utgiftsområde 7.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7	7
Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7	10
Reservationer	19
Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (SD)	19
Särskilda yttranden	28
1. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (S, V, MP).....	28
2. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (C).....	30
3. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (L)	32
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Propositionen	35
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	38
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden.....	39
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	40
<i>Bilaga 5</i>	
Reservanternas anslagsförslag	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Resultatredovisning

Riksdagen avslår motion

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

2. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7

a) Biståndsramen

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2019 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna (ENS 2010).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna

2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2,

2018/19:2362 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) i denna del,

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9 och

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 1 i denna del.

b) Anslagen och anslagsvillkoren för utgiftsområde 7

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 6 och motion

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 6, 7 och 10,

bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 4 och motion

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och

avslår motionerna

2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 3–11,

2018/19:2362 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) i denna del,

2018/19:2618 av Kerstin Lundgren m.fl. (C),

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 1, 6, 9 och 18,

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 10–12 och

2018/19:2974 av Fredrik Malm m.fl. (L).

c) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst det belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 5 och avslår motion

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 11.

d) Bemyndigande om garantier för biståndsverksamhet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 14 000 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 2.

e) Bemyndigande att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 600 000 000 kronor till Swedfund International AB.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 3.

Reservation (SD)

Stockholm den 13 december 2018

På utrikesutskottets vägnar

Hans Wallmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Wallmark (M), Kenneth G Forslund (S)*, Olle Thorell (S)*, Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Kerstin Lundgren (C)*, Björn Söder (SD), Lars Adaktusson (KD), Aylin Fazelian (S)*, Fredrik Malm (L)*, Ludvig Aspling (SD), Annica Hjerling (MP)*, Anders Österberg (S)*, Magdalena Schröder (M), Jamal El-Haj (S)* och Yasmine Posio (V)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetförslag i de delar som gäller utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Utgiftsområdet inkluderar förslag från Riksrevisionen till riksdagen om myndighetens anslag för internationellt utvecklingssamarbete (prop. 2018/19:1 utg.omr. 7). I betänkandet behandlas också ett antal motionsförslag från den allmänna motionstiden 2018/19. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2019 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina anslagsmotioner. I bilaga 4 finns utskottets anslagsförslag och i bilaga 5 reservanternas anslagsförslag.

Det framgår av propositionen att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop. 2018/19:1 utg.omr. 7 s. 9). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har vissa generella justeringar av anslagen gjorts i enlighet med vad som redovisas i propositionen. Regeringen har avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet. De principer som tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen fråntar inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Det är enligt regeringsformen (9 kap. 1 § regeringsformen) riksdagen som har befogenhet att besluta om skatter och statens utgifter.

Under beredningen av ärendet har biståndsminister Isabella Lövin redogjort för innehållet i propositionen. Vid ett uppföljande sammanträde den 12 december redogjorde tjänstemän från Utrikesdepartementet för konsekvenserna av en ändrad bemyndiganderam avseende anslaget 1:1 Biståndsverksamhet. Sidans generaldirektör Carin Jämtin har för utskottet redogjort för myndighetens arbete och synpunkter på regeringens budgetförslag. Den 28 november besökte utskottet Riksrevisionen och fick en redovisning av myndighetens arbete, bl.a. inom ramen för utgiftsområde 7. Företrädare för Nordiska Afrikainstitutet (NAI) och Folke Bernadotteakademien presenterade sin verksamhet för utskottet den 20 november. Ulrika Modéer, chef för externa relationer vid FN:s utvecklingsprogram, UNDP besökte utskottet den 27 november för diskussion om aktuella frågor inom organisationen.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdet högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2019 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till 44 945 140 000 kronor (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). I detta betänkande föreslår utskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I propositionen lämnar regeringen en sådan redovisning. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har regeringen dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av riksdagens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7 i budgetpropositionen och Riksrevisionens redovisning vad gäller anslaget 1:5.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motioner som gäller anslag inom utgiftsområde 7.

Utskottets överväganden

Mål för utgiftsområde 7

Propositionen

Målet för biståndet är enligt tidigare beslut av riksdagen (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2) att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Regeringen konstaterar att utgiftsområdet Internationellt bistånd omfattas av Sveriges politik för global utveckling (PGU), i likhet med andra utgiftsområden (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3).

Utskottets bedömning

Riksdagen beslutade hösten 2013 att målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska vara att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg. omr. 7, bet. 2013/14:UU2). Utskottet uttalade i sammanhanget att målet innebär att skapa förutsättningar för bättre livsvillkor för människor som lever i fattigdom eller förtryck eller både och. Utskottet underströk också att målet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och främja fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor.

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsförslag om hur resultatet bör avspeglas i strategierna.

Propositionen

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har regeringen dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Riksdagen har beslutat om målet för utgiftsområde 7, att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom

och förtryck. Det bilaterala och multilaterala biståndet styrs av land- och organisationsstrategier. Dessa anger mål i termer av resultat som utvecklingsamarbetet ska bidra till. Resultatredovisningen omfattar en bedömning av i vilken grad utvecklingen har gått i riktning mot förväntade resultat samt i vilken utsträckning insatsportföljen för respektive resultat har kunnat genomföras enligt plan. Resultaten mot strategierna redovisas inom sju övergripande bedömningsgrunder och resultatindikatorer vilka speglar olika verksamhetsområden.

1. *Demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer.* Inom detta område har den faktiska utvecklingen gått i önskvärd riktning i relation till cirka en fjärdedel av strategimålen och delvis i riktning mot drygt hälften. För en ökande andel strategimål gick den faktiska utvecklingen i fel riktning, vilket hänger samman med den negativa utvecklingen globalt sett i fråga om demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer.
2. *Jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.* Den faktiska utvecklingen har gått i önskvärd riktning eller delvis önskvärd riktning för drygt två tredjedelar av strategimålen. Ett ökande antal mål för vilka utvecklingen inte gått i önskvärd riktning speglar bl.a. tillbakagångar i fråga om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).
3. *Miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser.* Programmen med insatser avsedda att uppfylla strategimålen har i hög utsträckning kunnat genomföras enligt plan. Den faktiska utvecklingen har gått i önskvärd riktning i relation till cirka hälften av strategimålen.
4. *Fredliga och inkluderande samhällen.* Den faktiska utvecklingen har gått i önskvärd eller delvis önskvärd riktning för över två tredjedelar av strategimålen. Andelen för vilken utvecklingen gått helt i riktning mot strategimålen har dock sjunkit och andelen för vilken utvecklingen inte gått i önskad riktning har ökat.
5. *Inkluderande ekonomisk utveckling.* Utvecklingen har gått i riktning eller delvis i riktning mot flertalet strategimål.
6. *Jämlig hälsa.* Utvecklingen har gått i riktning mot knappt hälften av strategimålen och delvis i riktning mot ytterligare knappt hälften.
7. *Likvärdig och inkluderande utbildning av god kvalitet samt forskning av hög kvalitet av relevans för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling.* Den faktiska utvecklingen har gått i önskvärd riktning i relation till ungefär en tredjedel av strategimålen och delvis i riktning mot nästan två tredjedelar av dessa.

För två av bedömningsgrunderna, humanitära insatser respektive migration och utveckling, är antalet strategier för få för att göra en statistisk analys. Inom dessa områden redovisas framför allt vilka insatser som gjorts med finansiering från utgiftsområdet.

Motionen

I kommittémotion 2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. yrkande 2 kräver Moderaterna en ansvarsfull hantering av biståndsmedel med högt ställda krav på ekonomisk styrning och rapportering, kamp mot korruption i både biståndsorganisationer och samarbetsländer och en beredskap att agera mot missförhållanden. Biståndets resultat bör också återspeglas i strategierna, enligt yrkande 4. Om kraven inte möts ska det få konsekvenser, exempelvis genom stoppade utbetalningar (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen i enlighet med vad budgetlagen (2011:203) föreskriver har lämnat en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Regeringen har dock avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten mot bakgrund av att propositionen har beslutats av en övergångsregering.

När det gäller resultatredovisningen noterar utskottet att regeringen har utvecklat arbetet med att redovisa resultat av utvecklingssamarbetet mot strategierna. Utskottet välkomnar att regeringen presenterar resultaten för en serie av år så att utvecklingen kan följas. Utskottet beklagar att det statistiska underlaget varit alltför begränsat för att göra motsvarande analys av humanitära insatser respektive migration och utveckling och förutsätter att regeringen överväger andra metoder för att på ett åskådligt sätt redovisa målpåfyllelse över tid även för dessa områden.

Utskottet vill därutöver påminna om sina tidigare uttalanden om vikten av att förbättra resultatredovisningen, bl.a. genom en problematisering av eventuella målkonflikter. Mot bakgrund av de principer som gäller för denna budgetproposition i och med att den presenterats av en övergångsregering har utskottet inget ytterligare att anföra. Utskottet avstyrker motionen.

Utskottet övergår nu till att diskutera resultatredovisningen vad gäller anslaget 1:5 Riksrevisionens utvecklingssamarbete. Riksrevisionen redovisar sin resultatanalys av myndighetens verksamhet inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Av Riksrevisionens årsredovisning för 2017 framgår att utvecklingssamarbetet bedrivits i globala, regionala och bilaterala program i Afrika, Asien, västra Balkan och Östeuropa. På global nivå fokuserade arbetet på kapacitetsutveckling inom ramen för den internationella organisationen för nationella revisionsmyndigheter (Intosai). På regional nivå dominerade samarbetet med organisationen för engelsktalande afrikanska länder (Afrosai-E). Bilateralt stödde Riksrevisionen utveckling av metoder och processer inom finansiell revision och effektivitetsrevision samt handledare enskilda revisionsteam. Riksrevisionen gjorde också insatser inom utvecklingen av HR, it, ledarskap och kommunikation. Under 2017 vidareutbildades sammanlagt 1 091 medarbetare

och chefer (varav ca 45 procent kvinnor) hos Riksrevisionens samarbetspartner.

Vart fjärde år gör Riksrevisionen en mer utförlig resultatanalys den senaste omfattar perioden 2015–2018 (dnr 1.2-2018-1293). I rapporten konstateras att verksamheten i stort och uppnått de avsedda resultaten. I rapporten identifieras också ett antal faktorer som är av stor betydelse för att utvecklingssamarbetet ska vara framgångsrikt.

Utskottet välkomnar de resultatanalyser som Riksrevisionen gjort av verksamheten inom anslaget 1:5 men konstaterar att de antingen genomförs med Riksrevisionens medverkan eller med myndigheten som uppdragsgivare. Mot den bakgrunden avser utskottet under våren 2019 att påbörja ett arbete för att bedöma om en mer oberoende utvärdering bör göras och vilka aspekter av verksamheten som i så fall bör belysas. I det sammanhanget kommer även de administrativa kostnaderna för utvecklingssamarbetet att behandlas.

I den mån den inte tillgodosetts genom det anförda avstyrker utskottet motion 2018/19:2930 yrkandena 2, 4 och 5.

Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en biståndsram på 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 som beräknades vid budgeteringstillfället. Riksdagen bifaller en motion som, jämfört med regeringens förslag, innebär förändringar i anslagen 1:1 och 1:2. I övrigt bifalls regeringens och Riksrevisionens förslag om anslag och bemyndiganden. Övriga motionsförslag för biståndsram och anslag avslås.

Propositionen

Biståndsramen

I budgetpropositionen (utg.omr. 7) föreslår regeringen att riksdagen fastställer biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2019 till 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 som beräknades vid budgeteringstillfället, vilket motsvarar 50,7 miljarder kronor. I biståndsramen ingår kostnader som klassificeras som bistånd (officiellt statligt utvecklingsbistånd, official development assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/Dac). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7. Det föreslagna beloppet för utgiftsområdet uppgår till 44,9 miljarder kronor.

I biståndsramen ingår också kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd. Dessa kostnader uppgår till 5,8 miljarder kronor

2019, vilket är en minskning med 0,4 miljarder kronor jämfört med föregående år (inklusive vårändringsbudgeten och förslag i höständringsbudgeten 2018). Som andel av biståndsramen uppgår kostnaderna inom andra utgiftsområden till 11,4 procent 2019, jämfört med 12,7 procent 2018.

Kostnaderna för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår i den svenska biståndsramen, i enlighet med OECD/Dacs riktlinjer. År 2019 beräknas den ODA-fähiga kostnaden för asylsökande från låg- och medelinkomstländer uppgå till 3,1 miljarder kronor, varav 2,2 miljarder räknas in i biståndsramen. I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av Europeiska unionens gemensamma bistånd som finansieras via EU:s reguljära budget. För 2019 uppgår dessa kostnader inom utgiftsområde 27 till 2,4 miljarder kronor. De förvaltningskostnader för utrikesförvaltningen som ingår i biståndsramen uppgår till 424 miljoner kronor för 2019.

Övriga kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd och ingår i biståndsramen uppgår till totalt 790 miljoner kronor 2019. De består av flera olika komponenter, bl.a. medel för den internationella biståndsverksamhet som bedrivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt bidrag till demokratiinsatser i Ukraina och Vitryssland. Även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organs reguljära verksamhet som klassificeras som bistånd ingår i biståndsramen. Sedan 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor för stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD/Dac klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen.

Kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) utbetalas från utgiftsområde 2. Den del av kapitaltillskottet som klassificeras som bistånd i enlighet med OECD/Dacs riktlinjer uppgår till 85 procent eller 175 miljoner kronor och ingår i biståndsramen.

Anslag och bemyndiganden

För budgetåret 2019 föreslår regeringen att riksdagen anvisar ramanslagen inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition (anslagen 1:1–1:4 och 1:6), enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (prop. yrkande 4).

I budgetpropositionen föreslås också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019

- ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 14 000 000 000 kronor (punkt 2 i propositionen).
- för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 600 000 000 kronor till Swedfund International AB (punkt 3 i propositionen)

- besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i propositionen (punkt 5 i propositionen).

I budgetpropositionen finns även förslag från Riksrevisionen om att riksdagen för budgetåret 2018 bör anvisa ett ramanslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (punkt 6 i propositionen).

Motionerna

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. yrkande 1 en minskning av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet med 1,275 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. Därav är 1,2 miljarder kronor en minskning av biståndsramen och 75 miljoner kronor en omfördelning inom utgiftsområdet. Enligt motionärerna är avsikten att nå enprocentmålet enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI 2022. Sidas förvaltningsanslag (anslaget 1:2) föreslås öka med 75 miljoner kronor för att möjliggöra en ökad fältnärvaro. Vidare anføres i yrkandena 6 och 7 att landfokuseringen bör bli tydligare och att kärnstödet till multilaterala organisationer bör öka liksom klimatbiståndet. I yrkande 11 föreslås att bemyndigandet om anslaget 1:1 Biståndsverksamhet beslutas till 90 miljarder kronor avseende perioden 2020–2029, vilket är en minskning med 13,1 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2018/19:2362 av Ludvig Aspling m.fl. att biståndsramen fastställs till 0,75 procent av BNI för 2019, vilket innebär en minskning av biståndsramen med ca 11,3 miljarder kronor. Beträffande anslagen föreslår partiet att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskas med 11,1 miljarder kronor och Sidas förvaltningsanslag (anslaget 1:2) minskas med 200 miljoner kronor. Dessutom föreslås att anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd ökas med 20 miljoner kronor. Vad gäller inriktningen av verksamheten under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet föreslår Sverigedemokraterna ett relativt sett minskat fokus på området demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive jämställdhet och förvaltning, samt vissa av Världsbankens instrument. Ökade satsningar föreslås på ekonomisk utveckling, inklusive jord- och skogsbruk, hälsa, vatten och sanitet, humanitärt bistånd och flyktinghjälp. Kärnstöden till ett antal stora multilaterala organisationer, bl.a. FN:s flyktingorgan (UNHCR), Unicef och Internationella vaccinitiativet (Gavi), bör också ökas enligt motionärerna. 1 miljard kronor av biståndsanslaget ska därutöver användas för att upprätta en hjälpmekanism för personer med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap som önskar återvända till de länder de migrerat ifrån. Förslagen återkommer i kommittémotion 2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. yrkandena 2–11 med tillägget att biståndet främst ska prioritera de minst utvecklade länderna.

Centerpartiet anför i kommittémotion 2018/19:2618 av Kerstin Lundgren m.fl. att man inte har några skarpa anslagspåverkande förslag vad gäller

utgiftsområde 7. I motionen beskrivs dock ett antal förslag avseende den långsiktiga inriktningen på biståndspolitiken. Att möta klimatutmaningen, stärka demokratin och jämställdheten samt öka respekten för mänskliga rättigheter är centralt för partiets biståndspolitik. Svenskt bistånd bör fortsätta att stötta frihetskämpar och stärka yttrandefriheten samt förbättra möjligheterna för fattiga människor att dra nytta av ekonomisk tillväxt genom förbättrad tillgång till utbildning, hälsovård och fler och bättre jobb. Genom stöd vid kriser, krig och katastrofer ska Sverige fortsätta att bidra till att rädda liv och lindra nöd. I kommittémotion 2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 9–12 upprepas detta, med tillägget att biståndet ska prioritera de fattigaste länderna, stöd till sviktande stater samt postkonfliktstater.

Kristdemokraterna föreslår i kommittémotion 2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. yrkande 1 att avräkningarna från biståndsramen för utrikesförvaltningens förvaltningskostnader minskar med 8,5 miljoner kronor. Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ökas med motsvarande belopp. Partiet anser att biståndet bör omfördelas för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt (yrkande 6). Sveriges stöd till multilaterala organisationer bör fokuseras till de organisationer som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet (yrkande 9). Ökade medel bör också satsas på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala vaccinaliansen (Gavi) och Globala fonden mot Aids, TBC och Malaria (yrkande 18).

Liberalerna föreslår i kommittémotion 2018/19:2974 av Fredrik Malm m.fl. att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet ökas med 82 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Motionärerna föreslår att detta finansieras genom att Sidas förvaltningsanslag minskas med motsvarande belopp, bl.a. innebärande att Sidas stöd till informations- och opinionsbildande verksamhet i Sverige minskar. Liberalerna vill bl.a. använda tillskottet inom anslaget 1:1 för ökade insatser vad avser demokrati och utbildning.

Utskottets ställningstagande

Biståndsramen

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i budgetpropositionen om att fastställa biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2019 till 50,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av den bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 som beräknades vid budgeteringstillfället enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (punkt 1).

Utskottet noterar att det officiella utvecklingsbiståndet för OECD-länderna under 2017, enligt preliminära siffror från OECD, uppgick till 146,6 miljarder US-dollar, vilket i stort sett är oförändrat jämfört med 2016 i reala termer. Den genomsnittliga ODA-nivån uppgår till 0,32 procent.

Förutom Sverige är det endast Danmark, Luxemburg, Norge och Storbritannien som når upp till FN:s mål om att 0,7 procent av BNI ska gå till utvecklingsbistånd. Biståndet från EU:s medlemsländer motsvarar de 0,49

procent av deras samlade BNI 2017, vilket är en minskning med 1,2 procent jämfört med 2016.

I slutsatserna från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering 2015 (Addis Ababa Action Agenda) framhålls bl.a. vikten av inhemsk resursmobilisering, kapital från den privata sektorn och internationellt utvecklingsbistånd som viktiga finansieringskällor för utvecklings- och hållbarhetsagendan. När det gäller utvecklingsbistånd upprepade respektive givarland sina tidigare åtaganden, inklusive åtagandet från ett flertal länder om att 0,7 procent av BNI ska gå till internationellt bistånd och att mellan 0,15 och 0,20 procent av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. I slutsatserna från konferensen välkomnas EU:s kollektiva åtagande om att uppnå målet om 0,7 procent av BNI till bistånd under löptiden för den nya globala hållbarhetsagendan, och att EU på kort sikt ska uppnå målet om 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

Mot bakgrund av vad som här anförts föreslår utskottet att riksdagen bifaller proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna 2018/19:1956 yrkande 2, 2018/19:2362 i denna del och 2018/19:2859 yrkande 9 i den mån de inte tillgodosätts genom det anförda.

Avräkningar

Utskottet står fast vid uppfattningen att Sverige ska utgå från och värna OECD:s definition av bistånd. Denna anger att bistånd är flöden från den offentliga sektorn med det huvudsakliga syftet att främja ekonomisk utveckling och välbefinnande i fattiga länder och med ett gåvoelement om minst 25 procent. Svenskt bistånd ska gå till de länder som klassas som ODA-mottagare enligt OECD/Dacs kriterier. I budgetpropositionen redovisar regeringen kostnader i statsbudgeten som klassificeras som bistånd enligt OECD/Dacs kriterier och därmed ingår i biståndsramen men som återfinns inom andra utgiftsområden, s.k. avräkningar. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att avräkningarna för 2019 ska uppgå till 5,8 miljarder kronor, vilket är en minskning med 437 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Utskottet konstaterar att avräkningar från biståndsramen gjorts sedan början av 1980-talet. Avräkningarna omfattar framför allt kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer, det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget och de delar av utrikesförvaltningens förvaltningskostnader som avser utvecklingsinsatser. Avräkningarnas andel av biståndsramen har varierat från år till år samtidigt som en trendmässig ökning kan noteras fram till 2016. Andelen avräkningar från biståndsramen uppgick 2003 till 14 procent, 2006 till 9 procent, 2009 till 12 procent, 2012 till 16 procent och 2018 till ca 12 procent (efter justeringar i vår- respektive höständeringsbudget).

Utskottet noterar att regeringen för närvarande genomför en heltäckande översyn av modellen för avräkningar av kostnader för asylmottagandet. Modellförslag utarbetas i enlighet med en definition som används av OECD/Dac, efter beslut vid Dacs högnivåmöte i oktober 2017. Översynen är inte avslutad, och frågan kommer att hanteras vidare i en kommande budgetproposition. Utskottet avser att återkomma till frågan om förändringar av OECD/Dacs regelverk vid ett senare tillfälle utifrån de motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden.

Anslagen

Utskottet anser att anslaget 1:1 bör vara 75 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Genom en omfördelning inom anslaget ska det multilaterala biståndet fördubblas från dagens 1 miljard kronor till 2 miljarder kronor per år med syfte att sänka de klimatpåverkande utsläppen globalt. Utskottet noterar att det bilaterala biståndet har ökat kraftigt de senaste åren men att det inte har avspeglats i en ökad satsning på klimatåtgärder inom strategierna. Det bilaterala klimatbiståndet bör också öka, och utskottet vill säkerställa att minst tio procent av detta ska ha som huvudsyfte att minska växthusgasutsläppen senast 2022. Detta ska återspeglas i nya bilaterala strategier och styrdokument.

Därutöver anser utskottet att Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd bör öka. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska också prägla utformningen av all utvecklingspolitik. Sverige har fortfarande ett ansvar för att bidra till att mödradödligheten minskar, att frågor om SRHR tas upp och behandlas i relevanta fora samt att frågorna hanteras ur ett tydligt rättighetsperspektiv. Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller oliktänkande grupper behöver prioriteras. Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete, därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten. Biståndet ska fokuseras till färre länder. Svensk biståndspolitik bör även stärka det civila samhället. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bl.a. Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. När biståndsbudgeten ökar bör även större del kanaliseras via de svenska partiknutna organisationerna (PAO) som bidrar till att stärka civilsamhället och demokratiska partisystem.

I ett antal motionsyrkanden föreslås utöver vad som anförts ovan olika prioriteringar inom anslaget 1:1 Biståndsverksamhet. Utskottet påminner om att riksdagen, enligt riksdagsordningen (11 kap. 18 §), fastställer medelstildelning för olika ändamål på anslagsnivå. Utskottet finner inte anledning att genom särskilda anslagsvillkor tillmötesgå dessa förslag om

fördelning av medel inom anslaget 1:1. Utskottet avser att återkomma till frågor om politikens inriktning vid ett senare tillfälle baserat på de motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden.

Utskottet föreslår att de 75 miljoner kronor som frigörs från anslaget 1:1 Biståndsverksamhet används för att öka anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete. Tillskottet ska användas för att stärka myndighetens fältnärvaro.

När det gäller Nordiska Afrikainstitutet (NAI) delar utskottet regeringens bedömning att det är väsentligt att myndigheten stärker forskningens policyrelevans och att verksamhetens inriktning svarar mot ett Afrika i förändring. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.

Utskottet konstaterar vidare att Folke Bernadotteakademien (FBA) har rekryterat och sänt ut civil personal till internationella fredsinsatser och bedrivit utbildning och övning inom sitt verksamhetsområde. Under senare år har FBA uppdragits att genomföra delar av flera biståndsstrategier, bl.a. när det gäller Demokratiska republiken Kongo, Liberia, Mali och Colombia. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:4 Folke Bernadotteakademien.

Vidare delar utskottet regeringens uppfattning att uppföljning och utvärdering är en viktig grund för den framtida utformningen av Sveriges internationella bistånd och att Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) har en viktig roll i detta. Utskottet noterar att Statskontoret gjorde en översyn av EBA under 2018 och då konstaterade att verksamheten utvecklas i positiv riktning. Statskontoret rekommenderade regeringen att EBA:s verksamhet även i fortsättningen ska bedrivas i kommittéform. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd.

Anslaget 1:5 får användas för utgifter för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används inom ramen för målen för svenskt internationellt utvecklingssamarbete och OECD/Dacs definition av bistånd. Som framgår av avsnittet om regeringens resultatredovisning avser utskottet att inom kort påbörja ett arbete för att bedöma om en mer oberoende utvärdering av Riksrevisionens utvecklingssamarbete bör göras och vilka aspekter av verksamheten som i så fall bör belysas. Utskottet kommer också att närmare granska Riksrevisionens administrativa kostnader för utvecklingssamarbetet. Utskottet tillstyrker förslaget till medelstildelning för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete (prop. yrkande 6).

Mot bakgrund av vad som här anförts tillstyrker utskottet motion 2018/19:2930 yrkande 1 delvis i den del som avser anslagen 1:1 och 1:2. Yrkandena 6, 7 och 10 i motionen bifalls helt. I de delar som avser anslagen 1:3–1:6 tillstyrker utskottet även proposition 2018/19:1. Utskottet avslår motionerna 2018/19:1956 yrkandena 3–11, 2018/19:2362 i denna del,

2018/19:2618, 2018/19:2767 yrkandena 1, 6, 9 och 18, 2018/19:2859 yrkandena 10–12 samt 2018/19:2974.

Bemyndiganden

Sveriges bistånd ska vara förutsägbart. För att främja detta behöver Sverige kunna ingå ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten. Riksdagen bemyndigar därför regeringen att ingå fleråriga avtal och lämna garantier som medför behov av framtida anslag på en viss nivå. Utrikesdepartementet redogjorde den 12 december för användningen av bemyndiganderamen för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet och för konsekvenserna av en neddragning av densamma.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet förslaget om att regeringen ska bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 103,1 miljarder kronor för perioden 2020–2029 (prop. yrkande 5). Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bl.a. Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Nordiska Afrikainstitutet och Strålsäkerhetsmyndigheten. Bemyndiganderamen används för fleråriga åtaganden om bidrag till multilaterala organisationer, fonder och utvecklingsbanker samt för fleråriga avtal inom det bilaterala biståndet. Utskottet förutsätter att övergångsregeringen disponerar bemyndiganderamen på ett sådant sätt att handlingsutrymmet för en kommande regering inte begränsas.

Vidare tillstyrker utskottet att regeringen bemyndigas att under 2019 ikläda staten betalningsansvar för statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 14 miljarder kronor (prop. yrkande 2). Bemyndigandet omfattar ett statligt garantiåtagande i fråga om Sidas garantigivning.

Regeringen föreslår också att Swedfund International AB ska tilldelas ytterligare 600 miljoner kronor i form av kapitaltillskott under 2019 i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2018. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är viktigt med förutsebarhet när det gäller nivån på de resurser som Swedfund kan disponera och tillstyrker därmed att regeringen bemyndigas att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 600 miljoner kronor (prop. yrkande 3). Utgiften ska belasta anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

Mot bakgrund av vad som här anförts tillstyrker utskottet proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkterna 2, 3 och 5 samt avstyrker motion 2018/19:2930 yrkande 11.

Riksrevisionens iakttagelser

Utskottet har som ett led i sitt uppföljningsarbete tagit del av uppgifter om Riksrevisionens iakttagelser om myndigheterna inom utgiftsområdet. Av Riksrevisorernas årliga rapport 2018 framgår att Riksrevisionens granskningar

av 2017 års årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd visar att redovisningarna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av myndigheternas verksamhet.

Riksrevisionen noterar dock att en del myndigheter, däribland Sida, som disponerar anslag med bemyndiganden har ett delat ansvar för hanteringen. Beslut om utbetalning kan fattas av en myndighet, men utbetalningen genomförs av en annan myndighet som också har bemyndiganderamen. Riksrevisionen konstaterar att man tidigare påtalat riskerna med sådana brutna ansvarskedjor, t.ex. att Sida redovisar bemyndiganden som regeringen har fattat beslut om.

Riksrevisionen konstaterar också att det saknas en tydlig process för hantering av åtaganden visavi internationella organisationer och hur dessa ska redovisas i enskilda myndigheters årsredovisningar eller i årsredovisningen för staten. Regeringen har t.ex. beslutat att Sverige ska finansiera andelar av Afrikanska utvecklingsfondens deltagande i det multilaterala skuldavskrivningsinitiativet som sträcker sig fram till 2044 respektive 2054. Sveriges åtagande delas in i en bindande och en icke bindande del. För den icke bindande delen krävs godkännande från riksdagen innan den blir bindande, och det är inte säkert att den icke bindande delen kommer att realiseras och utbetalas. Vid utgången av 2017 var de bindande åtagandena 4,6 miljarder kronor, medan de icke-bindande uppgick till 4,5 miljarder kronor. Sida administrerar de berörda anslagen åt Regeringskansliet, och enbart de bindande åtagandena redovisas i Sidas bemyndigande-redovisning. Riksrevisionen konstaterar att det är svårt att tillämpa gällande regelverk för de åtaganden som skuldavskrivningsinitiativet innebär. Medan anslagsförordningen hanterar beslut som fattas av enskilda myndigheter avser detta överenskommelser mellan svenska staten och internationella institutioner.

Utskottet utgår från att regeringen beaktar Riksrevisionens synpunkter och vid behov vidtar åtgärder.

Reservationer

Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (SD)

av Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Ludvig Aspling (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Biståndsramen

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2019 till 0,75 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 2 och

2018/19:2362 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) i denna del och

avslår proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och motionerna

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9 och

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 1 i denna del.

b) Anslagen och anslagsvillkoren för utgiftsområde 7

Riksdagen anvisar, men de anslagsvillkor som reservanterna angett, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt reservanternas förslag i bilaga 5 i betänkandet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 6 och motionerna

2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkandena 3–11 och

2018/19:2362 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) i denna del,

bifaller delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 punkt 4 och avslår motionerna

2018/19:2618 av Kerstin Lundgren m.fl. (C),

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 1, 6, 9 och 18,

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 10–12,

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 i denna del, 6, 7 och 10 samt

2018/19:2974 av Fredrik Malm m.fl. (L).

c) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

=utskottet

d) Bemyndigande om garantier för biståndsverksamhet

=utskottet

e) Bemyndigande att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB
=utskottet

Ställningstagande

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att tillerkänna alla nationer samma grundläggande fri- och rättigheter som vi kräver för vår egen nation. Vi anser vidare att grundläggande mänskliga fri- och rättigheter är universella, lika viktiga och gällande för alla människor. Sverigedemokraternas långsiktiga mål med biståndspolitiken är att mottagarländerna ska kunna ta ekonomiskt och humanitärt ansvar för sin befolkning och respektera grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter. I dagens värld behöver fler människor i utvecklingsländer få ett hopp om en ljusare framtid i sitt eget land. Genom att bidra till utveckling kan vi också förebygga konflikter och skapa bättre förutsättningar för internationell fred och säkerhet. En sådan förändring är tidskrävande och behöver i första hand komma inifrån, drivs av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Mot den bakgrunden vill Sverigedemokraterna verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen.

Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum. Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd, större koncentration av biståndet till de minst utvecklade länderna och färre inriktningar kan vi effektivisera utvecklingsbiståndet. Bistånd ska inte handla om givarens ideologiska utgångspunkt, utan om effektiva och ändamålsenliga satsningar där varje krona ska göra så mycket nytta som möjligt.

Den del av biståndsramen som överstiger det av FN rekommenderade 0,7 procent av BNI måste alltid vägas mot de behov som finns under andra utgiftsområden. Under mandatperioden 2014–2018 budgeterade Sverigedemokraterna för det största biståndsanslaget av alla riksdagspartier. Vi konstaterar dock att Sverige nu är på väg in i en delvis annan situation. Behoven av investeringar inom vården, rättsväsendet, försvaret och äldreomsorgen är i dag mycket påtagliga. Samtidigt kan en stor del av kostnaderna inom offentlig sektor hänföras till invandring från länder som traditionellt mottagit bistånd från Sverige. Att mäta biståndsramen som en kvot av BNI är också ett något trubbigt instrument som exempelvis inte tar hänsyn till var Sverige befinner sig i konjunkturcykeln. Under en högkonjunktur kan utgifterna öka dramatiskt samtidigt som vi vet att en lågkonjunktur står för dörren. Mot den bakgrunden föreslår Sverigedemokraterna en lägre biståndsram om 0,75 procent av BNI för 2019. Den lägre biståndsramen innebär breda besparingar, men även fortsatta satsningar inom biståndets kärnområden som ekonomisk utveckling inklusive

jord- och skogsbruk, hälsa, vatten och sanitet, humanitärt bistånd och flyktinghjälp.

Utanför biståndsverksamheten föreslår vi besparingar på Sidas förvaltningskostnader. Inom biståndsverksamheten föreslår vi besparingar på området demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive jämställdhet och förvaltning samt vissa av Världsbankens instrument. I linje med våra övergripande prioriteringar föreslår vi också satsningar på kärnstödet till de stora multilaterala humanitära organisationerna, som Vaccinalliansen GAVI, Unaid och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria, UNHCR och Unicef. Det samlade svenska biståndet enligt vårt förslag ligger något under utfallet från 2016. Biståndet genom Sida och Sidas förvaltningskostnader ligger något under utfallet för 2015.

Sverigedemokraternas övergripande fokus inom biståndet är färre och större projekt och färre mottagare. Större fokus på grundläggande behov och ett minskat fokus på stöd till myndigheter, civilsamhällesorganisationer, medier och demokratisering. Sverigedemokraterna vill se en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Flertalet av världens fattiga lever på landsbygden och majoriteten av dessa ger högsta prioritet åt tillgång till livsmedel och inkomst i pengar. En tiondel av världens befolkning har dessutom inte tillgång till rent vatten.

Med de fattigas behov som utgångspunkt prioriterar vi därför tematiska satsningar på tillgång till grundläggande behov såsom dricksvatten, grundläggande sanitet, livsmedel och inkomst, vilket ger möjlighet att påverka sin egen vardag och omgivning. Sverigedemokraterna ser mötandet av sådana grundläggande behov som en förutsättning för att bygga fungerande samhällen som inbjuder till politiskt engagemang och respekterar demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Sverigedemokraterna anser att barnens rättigheter och barnkonventionen bör få en mycket större plats i biståndspolitiken än vad de har i dag. Barn är oftast de som är de mest utsatta i krig och katastrofer. Många barn är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande och våld. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling och att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn ska vara centralt i arbetet för fattigdomsbekämpning och utveckling inom biståndspolitiken.

I regeringens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och medier. Detta har i grunden ett gott syfte, men vi ifrågasätter i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån sina prioriteringar i den omedelbara vardagen. Så länge fattigdom, matosäkerhet och humanitära kriser råder anser Sverigedemokraterna att det finns utrymme för besparingar inom stödet till statliga institutioner; en del av det stödet går dessutom direkt till

regeringsförvaltningen i länder där regeringen inte arbetar för landets bästa. Sverigedemokraterna anser att den typen av stöd bör användas med större försiktighet. Vi anser också att det bör finnas ett etiskt golv som mottagare av den typen av bilateralt bistånd måste hålla sig över. Att exempelvis betala ut 200 miljoner kronor per år i sektorbudgetstöd mellan 2017 och 2020 till Tanzanias finans- och planeringsministerium, samtidigt som staten i det landet bedriver en brutal häxjakt på hbtq-personer, anser vi oförsvarbart. Situationen för yttrandefrihet och medier har generellt sett försämrats i exempelvis Moçambique och Tanzania, trots att dessa länder är några av de största mottagarna av bistånd för den offentliga förvaltningen och demokratisering. Bistånd med syftet att förbättra respekten för mänskliga rättigheter är naturligtvis lovvärt i sig men måste genomföras med insikt om de djupa kulturella skillnader som ofta finns mellan givare och mottagare. Lagar som västvärlden ser som djupt omoraliska, exempelvis den som styr kvinnors rättigheter i Afghanistan, är inte utformade godtyckligt eller bottnar i okunskap utan är produkten av afghanska värderingar. Erfarenheter på området visar att värderingar väldigt sällan är till salu eller kan förändras med hjälp av information utifrån.

Statliga organisationer i de svagaste länderna är inte sällan genomsyrade av korruption. Fallet med Afghan Reconstruction Trust Fund, som förvaltats så illa att den förvärrat den militära konflikten i landet, sätter fingret på svårigheten att genomföra den typen av bistånd. Att bygga fungerande demokratiska samhällen är tidskrävande och måste i första hand drivas på av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Vetenskapen visar att för fattiga, marginaliserade människor är frågan om att göra sin röst hörd och utöva inflytande i första hand en fråga om deras ställning i den omedelbara närmiljön. Ekonomiska förutsättningar och en acceptabel levnadsstandard är alltså en förutsättning för bygget av demokrati och mänskliga rättigheter, inte tvärtom. Sammanfattningsvis föreslår Sverigedemokraterna därför ett relativt minskat fokus på området demokrati och mänskliga rättigheter.

Känsliga naturområden som regnskog måste brukas hållbart. Den tropiska skogen rymmer mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter men är samtidigt en viktig ekonomisk resurs. När omfattande skogsarealer huggs ned förändras det lokala och regionala klimatet, bl.a. i form av minskad nederbörd. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Därför är det viktigt att verka för att vissa delar ska kunna skyddas helt medan andra ska kunna nyttjas hållbart.

Klimatförändringar är ett globalt problem. Sverigedemokraterna anser att offentliga medel som avsätts för att bekämpa klimatförändringar därför måste riktas dit de gör mest nytta. Studier visar att utsläppsminskningar i Sverige är betydligt mindre kostnadseffektiva jämfört med motsvarande minskningar i utvecklingsländer. Detta gäller särskilt energiutvinning eftersom många utvecklingsländer fortfarande förlitar sig på kolkraft. Sverigedemokraterna vill därför särskilt satsa på utsläppsminskningar i utvecklingsländer och anta

en målsättning om att 10 procent av det bilaterala biståndet används för miljö, klimat och energi. Vi vill också öka kärnstödet till den gröna klimatfonden jämfört med nuvarande bidrag.

Konflikter orsakar förutom mänskligt lidande även fattigdom. Ett förebyggande arbete för att minska risken för krig och konflikter, parat med ett arbete för fred och försoning, är därför också viktigt. Krig och konflikter försvårar också för ett gott utvecklingssamarbete och direkta humanitära insatser. En god samordning med säkerhetsfrämjande insatser är därför angeläget. Fred och försoning är därmed på vissa platser en förutsättning för att kunna genomföra både humanitära och ekonomiska hjälpinsatser.

Sverigedemokraterna vill därför se en målsättning om att 5 procent av det bilaterala biståndet avsätts till insatser för fred och säkerhet.

Ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling är avgörande för målet om biståndsoberoende. Om utvecklingsländer ska få en chans till ekonomisk tillväxt är handelslättnader av olika slag en viktig åtgärd. Tillgången till EU:s inre marknad är en viktig faktor för att människor ska kunna lyftas ur fattigdom. För att ge önskad effekt måste detta också kombineras med insatser som motverkar korruption och kapitalflykt. Att skapa ekonomisk tillväxt i utvecklingsländer är behäftat med ett antal svårlösta problem. Dessutom ser situationen väldigt olika ut från land till land. Viktiga faktorer som tillgång till kust och hamnar, infrastruktur, naturresurser, interna konflikter och kvaliteten på det politiska ledarskapet varierar kraftigt mellan de minst utvecklade länderna, och därmed måste också åtgärderna för att skapa tillväxt anpassas för varje lands unika situation. Studier har visat att export leder till ökad produktivitet för afrikanska företag, till skillnad från USA, EU och Kina där någon motsvarande effekt inte finns. Detta beror på att de inhemska marknaderna i västvärlden och Kina är så pass stora att konkurrensen är lika hård inom som utanför den inhemska marknaden. De afrikanska marknaderna är å andra sidan så pass små och stagnerade att till och med mycket ineffektiva företag kunnat överleva, mycket tack vare importrestriktioner och korruption. Sverigedemokraterna anser därför att Sveriges långsiktiga utvecklingsbistånd ska fokusera på att hjälpa utvecklingsländer bygga konkurrenskraftiga agglomerat av exportföretag. Som en del av detta bör Sverige kräva en viss standard på den inhemska förvaltningen och en fungerande tvistelösnings- och försäkringsmekanism för utländska investeringar, och att samarbetsländerna avstår från växelkurshöjande bistånd samt arbeta för att mottagarländerna får bättre tillgång till Sveriges eller EU:s inre marknad.

Jordbruksutveckling är ett av de bästa verktygen för att bekämpa extrem fattigdom, öka det gemensamma välståndet och tillse att de 9,7 miljarder människor som kommer att leva på jorden 2050 får mat. Tillväxten inom jordbrukssektorn är två till fyra gånger effektivare vad gäller att höja inkomsterna bland de fattigaste, är andra typer av insatser. 65 procent av de fattiga arbetande vuxna lever på jordbruk. Jordbruket är också avgörande för den ekonomiska tillväxten; 2014 utgjorde den en tredjedel av den globala bruttonationalprodukten (BNP). Sverigedemokraterna vill därför se ett särskilt

fokus på ekonomisk utveckling i de fattigaste länderna och se en målsättning om att 20 procent av det bilaterala biståndet avsätts till detta område.

Att förebygga smittsamma sjukdomar sparar både pengar och lidande. Exempelvis är hiv/aids ett angeläget problem som måste bemötas med framför allt preventiva metoder. Förutom det mänskliga lidandet kan hiv/aids komma att mycket kraftigt belasta utvecklingsländers ekonomi på lång sikt. Under 2017 fick uppskattningsvis 19,9 miljoner spädbarn inte grundläggande

vaccinationer. Cirka 60 procent av dessa barn lever i tio länder: Afghanistan, Angola, Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Indien, Indonesien, Irak, Nigeria, Pakistan och Sydafrika. Under 2017 vaccinerades 65 miljoner barn. Målet att vaccinera 300 miljoner barn mellan 2016 och 2020 är på väg att uppfyllas. Tillgången till rent vatten och sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i fattiga länder. Bristen härpå drabbar kvinnor och barn extra hårt. I många utvecklingsländer vandrar kvinnor dagligen långa sträckor för att hämta vatten som i många fall är förorenat. 884 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten, och 2,3 miljarder människor har inte tillgång till toalett. Ett gram avföring innehåller nästan 1 miljon bakterier och 10 miljoner virus. När avföring inte hanteras säkert riskerar därför vattenkällor, närmiljö och matproduktion att förorenas. Nästan 290 000 barn under fem år dör varje år av diarré-sjukdomar orsakade av smutsigt vatten och dålig sanitet. Sammanfattningsvis är tillgång till rent vatten, säker sanitet och hygien grundläggande förutsättningar för människors överlevnad, hälsa, jämställdhet, utbildning, välfärd och ekonomiska produktivitet. Sverigedemokraterna vill se en målsättning om att 20 procent av det bilaterala biståndet avsätts till hälsa, vatten och sanitet och dessutom att kärnstödet till GAVI, Unaid och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria (GFATM) ökas jämfört med nuvarande nivå.

Barnkonventionen slår fast barns rätt till utbildning. Att lära sig läsa och skriva är förutsättningar för ett självständigt liv. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet; detta gäller särskilt flickor. Studier visar att utbildning bland flickor ger större självständighet, fördröjer familjebildningen och minskar problemet med överbefolkning. Utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna och för återuppbyggnad av skolor i områden som destabiliserats av konflikter. Sverigedemokraterna föreslår en målsättning om att 10 procent av det bilaterala biståndet avsätts till utbildning och kärnstödet till Unicef.

Konflikter, matosäkerhet och naturkatastrofer orsakar stor förödelse under lång tid, och Sverige ska bidra generöst och efter bästa förmåga. Sverigedemokraterna ser de rent humanitära insatserna som den viktigaste tematiska delen av biståndspolitik. Om ett barn inte får rätt näring de första 1 000 dagarna kan det ge bestående men. Matosäkerhet under bara en kort tidsperiod kan alltså orsaka livslånga skador. World Food Program hjälper årligen 80 miljoner människor i 80 olika länder att uppnå tillräckligt dagligt kaloriintag. Sverigedemokraterna gör en tydlig distinktion mellan flyktinghjälp och asylinvandring. Asylinvandring är en högst osäker

investering eftersom mottagarlandet aldrig vet säkert vem den sökande är, huruvida det är möjligt att hjälpa personen i närområdet eller om det finns andra som har ett mer akut behov. Flyktinghjälp tar å andra sidan bort sådana frågetecken. En översikt över världens flyktingar visar också att mindre än 10 procent är just asylsökande, medan den absoluta majoriteten inte vill eller kan lämna sina hemländer. En stor del av asylsökande från länder i Mellanöstern befinner sig i värdsamhällen som erbjuder säkerhet och viss samhällsservice trots ett minskat stöd från det internationella samfundet. Dessa länder bidrar också till stabiliteten i området. En verklighetsförankrad flyktinghjälp fokuserar därför resurserna där de gör som mest nytta, genom att stärka den humanitära insatsen i närområdet, både i värdsamhällen och tillfälliga bosättningar. Barn drabbas ofta hårdast i konfliktsituationer, och miljontals barn lever under svåra förhållanden i flyktingläger och värdsamhällen. Utan rätt insatser riskerar hela generationer gå miste om kvalitativ utbildning och en trygg barndom. Insatser för barns och ungdomars utbildning och välmående är grundläggande och avgörande för framtiden och för att länder i konflikt ska kunna återuppbyggas. Utbildning är också en hörnsten i det förebyggande arbetet mot att barn och ungdomar radikaliseras och rekryteras till extrema grupper. Sverigedemokraterna föreslår därför en målsättning om att 25 procent av det bilaterala biståndet avsätts för humanitärt bistånd och flyktinghjälp och att kärnstödet till UNHCR ökas.

För många asylsökande blir livet i Sverige inte vad de hoppats. Människosmugglarnas affärsmodell bygger inte sällan på löften, lögner och överdrifter om vad migranter kan förvänta sig. Kunskapsläget om svensk kultur, hur det svenska samhället fungerar och vilka kompromisser som personer från kulturellt avlägsna länder tvingas till i Sverige är inte sällan bristfälligt. Möjligheten till egen försörjning för asylsökande är statistiskt sett liten. Det faktum att många asylsökande aldrig finner sin plats i Sverige speglas också av statistiken över utflyttningar och frivilligt återtagande av asylansökningar. Under de senaste tio åren har tiotusentals personer valt att återvända till Irak, Iran och Somalia, medan ytterligare tiotusentals har rest i motsatt riktning. Antalet som frivilligt återtar sina asylansökningar har också ökat kraftigt och uppgick 2016 till 5 800, och mellan 2012 och 2018 återtog sammanlagt över 18 000 personer sina ansökningar. När förhoppningarna om arbete och goda inkomster inte infrias väljer sannolikt många att återvända. Sverigedemokraterna är säkra på att långt fler personer än i dag skulle vilja återvända men att de behöver viss hjälp. Eftersom asylsökande som tillhör gruppen med låg integrationspotential belastar den offentliga ekonomin med 3 miljoner kronor per person så innebär varje krona som satsas på återvändande också en statsfinansiell besparing. Sverigedemokraterna föreslår därför en återvandringssmiljard för att upprätta en hjälpmekanism för personer med uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap som önskar återvända. Hjälpen kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna eller, stöd för att hitta arbete eller starta företag eller, för att ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet

till den sökandes behov men hålla sig inom OECD:s regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet. Stödet ska vara till för den som levit i Sverige lagligt under viss tid men inte funnit sin plats. Mekanismen ska hanteras av Migrationsverket.

Det ska aldrig löna sig att missköta ett lands ekonomi eller se mellan fingrarna med korruption och förskingring. Denna ambition är tyvärr inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna eftersom dessa ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom icke-statliga organisationer. Sverige måste också omedelbart frysa utbetalningar så fort en skäligen misstanke finns om att pengarna försvinner till korruption eller om allvarliga övergrepp sker mot mänskliga rättigheter. Vi ser sådana exempel i Afghanistan, Tanzania och inom den palestinska myndigheten.

Mycket av stödet till Europa och dess närområde går till projekt inom media, demokratiskt deltagande, offentlig administration och civilsamhällsorganisationer men även till investeringar i infrastruktur och bankväsendet. Bara stödet till projekt i Turkiet uppgår till drygt 71 miljoner kronor och syftar bl.a. till att stärka mänskliga rättigheter och förhindra barnäktenskap. Sverigedemokraterna står bakom syftet men anser att metoden som sådan är mycket tveksam. Länderna i Europa och dess närområde är inte underutvecklade och det pågår, förutom flyktingsituationen i Turkiet, inga allvarliga humanitära kriser. Att den regionala strategin dessutom uttalat har dessa länders EU-medlemskap som mål ser vi som mycket problematiskt. Unionen har i dag ett antal medlemsstater som vid inträdet inte uppfyllde de formella kraven, vilket fått mycket allvarliga följder. Anslutningsstödet undergräver i praktiken Köpenhamnskriterierna eftersom länder som behöver stöd för att nå dem kliver in i unionen med enorma hjälpbehov från dag ett. Vi ifrågasätter också nyttan med att spendera tiotals miljoner kronor för att förändra sociala attityder, exempelvis mot barnäktenskap i Turkiet. Att barnäktenskap förekommer i Turkiet beror inte på att Turkiet är ett muslimskt land utan på att barnäktenskap är en mycket djupt rotad del av den traditionella kulturen. Sverigedemokraterna ser naturligtvis en ökad kulturell mognad som önskvärd men tror att den förändringen måste komma självmant från det turkiska folket.

Biståndsformen budgetstöd betalas ut direkt till mottagarlandets statskassa, vilket ställer stora krav på mottagarländernas kapacitet. Generellt budgetstöd inom biståndet har förekommit i svenska regeringsdokument sedan 2000, och denna biståndsform ökade i omfattning snabbt fram till 2008. Sedan dess har stödformen minskat. De senaste mottagarländerna som fick generellt budgetstöd från Sverige var Tanzania (fram till 2015) och Moçambique (fram till 2016). Sverige betalar i dag ut sektorsvis och resultatbaserat budgetstöd till finans- och planeringsministeriet i Tanzania. Det bör inte vara en svensk prioritering att bygga upp statsförvaltningen i länder som OECD/Dac klassar

som de minst utvecklade, utan i stället bör Sverige prioritera utvecklingsbistånd eller humanitära insatser. Budgetstödet som biståndsform är också olämpligt avseende länder som inte har en välfungerande statsförvaltning.

Särskilda yttranden

1. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (S, V, MP)

Kenneth G Forslund (S), Olle Thorell (S), Aylin Fazelian (S), Annica Hjerling (MP), Anders Österberg (S), Jamal El-Haj (S) och Yasmine Posio (V) anför:

Den budgetproposition som lämnades till riksdagen den 15 november 2018 var beslutad av en övergångsregering. Särskilda principer tillämpades därför vid utformningen av propositionen, där utgångspunkten var den av riksdagen beslutade budgeten för 2018. Efter att riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna än de som övergångsregeringen föreslagit, och som vi anser måste betraktas som en helhet, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 7.

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen. Detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering om hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senaste beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av denna proposition har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till

ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har särskilda principer tagits fram för utformningen av denna proposition. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nytillträdd regering, som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan har därför väckts om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med beredningen av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken år 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste riksdagsarbetet koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi förväntade oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten och anser alltså att den borde ha passerat genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigera. Det följer det faktum att förhållandet mellan riksdag och regering är en delikat kombination av konstitutionella regler och upparbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nytillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget snarast med nödvändiga korrigeringar och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar i detta ärende. Det kan dessutom inte uteslutas att

försök till sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsende och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen nu beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis, snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen föreslår också borde bli riksdagens beslut.

När en ny regering kommit på plats, får partierna i riksdagen lägga fram sin egna ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, förhandlingspart eller opposition.

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 i det första steget av budgetprocessen gett politiken en annan inriktning än den vi vill ha, genom att bifalla Moderaternas och Kristdemokraternas förslag. De utgiftsramar som beslutats och som nu gäller i det andra steget i budgetprocessen är andra än de vi förespråkade. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 7.

2. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Centerpartiets budgetmotion syftar till att uppnå framförallt tre saker. För det första måste Sverige hålla ihop. Det kräver att arbetsmarknaden öppnas upp för de som idag står utanför, genom att det blir billigare att anställa, enklare att starta företag och att Arbetsförmedlingen reformeras i grunden. Också den regionala klyvningen måste brytas, med utbyggd infrastruktur i hela landet, regelförenklingar för byggande och minskat regelkrångel för småföretag.

För det andra måste vi säkra tryggheten i hela landet. Var man än bor och arbetar i Sverige måste man kunna känna sig trygg. Det kräver en välfärd som fungerar och finns i hela landet och en polis som klarar av både vardagsbrott och grövre brottslighet. Även försvaret måste förstärkas. Istället för att detaljstyra våra kommuner och landsting vill Centerpartiet kraftigt öka de generella statsbidragen till dessa, så att kommuner och landsting själva får redskapen att klara sina utmaningar.

För det tredje måste den gröna omställningen skyndas på. Sverige ska vara ett föredöme inom miljö- och klimatpolitiken, genom att visa att det går att förena ökad tillväxt med minskade utsläpp. Transporterna, vars utsläpp inte minskat tillräckligt snabbt, behöver ställa om snabbare. Därför vill

Centerpartiet bland annat införa en grön bilbonus för personbilar, premier för transporter som minskar utsläppen och krav på biobränsleinblandning för både flyg och tunga transporter. Vi vill också stärka både lokala och internationella insatser för att skydda hav och vattendrag från övergödning och nedsmutsning, för att säkra både en hållbar vattenmiljö och tillgången till rent dricksvatten.

Givet konjunkurläget anser Centerpartiet att den ekonomiska politiken bör vara försiktigt åtstramande och säkerställa att det finanspolitiska ramverkets mål, särskilt överskottsålet, nås. Politiken bör fokusera på att genomföra reformer som stärker den svenska ekonomins långsiktiga tillväxtförmåga och sänker jämviktsarbetslösheten. Sparsamhet med våra gemensamma resurser under högkonjunktur gör att har vi möjlighet att klara välfärden även under lågkonjunktur.

Till dess att en ny regering tillträtt styrs Sverige av en övergångsregering. Övergångsregeringen har nu presenterat en övergångsbudget. Denna har tagits fram utifrån ett antal principer, som stämts av med partierna i Alliansen. Centerpartiets bedömning är att budgetpropositionen i stort avspeglar dessa principer och att övergångsregeringen alltså har agerat på ett sätt som är förenligt med dess begränsade mandat.

Det betyder att budgeten inte innehåller de reformer som Sverige behöver framåt. Tvärt om är budgeten en prolongering av tidigare regeringars beslut. Det stora reformbehovet kvarstår.

Centerpartiet hade inte motsatt sig att budgeten, i brett samförstånd, också hade innehållit relativt okontroversiella reformer på områden där behovet av långsiktiga planeringsförutsättningar är stort. Specifikt råder det relativt bred enighet om att Försvarsmakten, Polismyndigheten samt kommunerna behöver resurstillskott. Det råder också relativt bred enighet om att Sveriges bönder behöver stöd efter sommarens svåra torka. Det är också åtgärder som hade underlättat långsiktig planering och därmed effektivitet. I Centerpartiets rammotion föreslås därför förstärkningar på dessa områden.

De flesta övriga reformer som Sverige behöver kan beslutas relativt snabbt i en ändringsbudget, när en ny regering har tillträtt. Detta gäller dock inte förändringar av inkomstskatterna, som måste beslutas innan årsskiftet. Centerpartiet föreslår därför i rammotionen också sänkta inkomstskatter.

Därtill finns ett antal stora och akuta utmaningar som Sverige står inför. Att förbättra integrationen, påskynda den gröna omställningen och värna tryggheten är exempel på sådana. I Centerpartiets budgetmotion föreslås också ett antal första steg för att komma tillrätta med dessa problem. Förslagen är just första steg. De är snabbt genomförbara och strukturellt riktiga. De behöver dock kompletteras med fler förslag, i enlighet med vad som beskrivs i resten av motionen. De siffersatta förslag som återfinns i Centerpartiets ram- och utgiftsområdesmotioner ger alltså inte en heltäckande bild av Centerpartiets politik. De är i stället viktiga första steg på vägen mot en mer dynamisk, grön och inkluderande ekonomi.

Ska vi kunna genomföra de stora reformer som Sverige behöver, krävs en handlingskraftig regering. Att få till stånd en sådan regering, och genomföra de reformer som Sverige behöver, är Centerpartiets fokus framåt.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomster än de som Centerpartiet har föreslagit. Därför avstår vi från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Centerpartiets budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället beskriver vi nedan i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen och inriktning för politiken inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som förordas i Centerpartiets anslagsmotion.

Centerpartiet står upp för enprocentsmålet i biståndet. Vid behov ska resurser utöver det kunna ges till klimatåtgärder och anpassning. Samtidigt behöver vi säkerställa att biståndet verkligen utgör det centrala verktyg i arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling som det är menat att göra. Det behöver därför bli mer transparent, effektivt, förutsägbart och långsiktigt. Kopplat till det finns ett fortsatt behov av att säkerställa att skattepengarna som går till biståndet gör skillnad på bästa sätt. Arbetet med förbättrad kvalitet och uppföljning får inte gå förlorat och biståndet heller inte spridas ut för tunt. Viktiga prioriteringar behöver göras och biståndet brukas strategiskt där Sverige kan göra skillnad. För Centerpartiet är det självklart att prioritera de fattigaste länderna och de organisationer som visar uppnådd effekt och som kan mobilisera de stora resurser som behövs för att hantera framtidens utmaningar. Centerpartiet vill att FN:s gröna klimatfond ges mer resurser. Det kommer bli allt viktigare när Parisavtalet genomförs. Genom fonden får utvecklingsländer stöd att genomföra insatser för klimatanpassning och minskade utsläpp av växthusgaser.

Kriser och konflikter utgör de största hindren för fattigdomsbekämpning och utveckling. Därför måste det alltid finnas katastrofbistånd som används vid katastrofer såsom svält, sjukdomar och naturkatastrofer. Genom ambitiöst stöd vid kriser, krig och katastrofer bidrar katastrofbiståndet till att rädda liv och lindra nöd, inte minst när flyktingströmmarna idag är de största sedan andra världskriget. Men långsiktigt är utvecklingsbiståndet vägen till hållbar inkluderande framtid. Det är med sikte på Agenda 2030 och en försäkring mot instabilitet och konflikt. För Centerpartiet är det viktigt att inte bara förebygga utan att komma in tidigt efter en konflikt så att viktiga utvecklingssteg inte går förlorade.

Att möta klimatutmaningen, stärka demokratin och jämställdheten samt öka respekten för mänskliga rättigheter är värden som är helt centrala i Centerpartiets biståndspolitik. Vi prioriterar utbildning, jämställdhet inklusive SRHR och självbestämmande samt miljö- och klimatbistånd.

3. Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, punkt 2 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Sverige behöver mer liberal politik. Liberalernas budgetmotion för 2019 innehåller reformer för sänkta skatter på jobb och företagande, mer kunskap i skolan, starkare försvar, ökad trygghet och en återuppbyggnad av den personliga assistansen. Liberalernas budget pekar ut riktningen för de liberala reformer som nu behövs.

Sverige är i stort behov av liberala reformer för att möta framtidens utmaningar. Den rödgröna regeringen har avstått från att genomföra nödvändiga strukturreformer på en rad viktiga politiska områden. Istället har politiken tagit en vänstersväng med högre skatter och högre trösklar in på bostads- och arbetsmarknaden. Under kommande mandatperiod blir behovet av reformer än mer påtagligt då konjunkturen kommer att vika och arbetslösheten öka. Liberalernas budgetmotion för 2019 innehåller en rad liberala reformer som Sverige nu behöver.

Var sjätte elev lämnar idag grundskolan utan gymnasiebehörighet. Var tredje elev klarar inte gymnasiet. Lärarbristen är stor och våra klassrum präglas av stök och oordning. Detta innebär att elever slås ut istället för att ges möjlighet att förverkliga sina drömmar. Trots skolans stora utmaningar har inga större kunskapsreformer genomförts under förra mandatperioden.

Liberalernas kunskapsreformer under Alliansregeringen bröt ett 25 år långt kunskapsfall. Nu vill vi fortsätta med kunskapsreformer för skolan genom att förstärka skolan, fortsätta stärka läraryrket, skapa mer ordning och reda samt införa betyg från årskurs fyra.

Sverige behöver ett enkelt skattesystem som uppmuntrar arbete, utbildning och sparande och som möter den internationella konkurrensen. Låga skatter på jobb och företagande innebär ökade incitament för att arbeta och mer frihet att bestämma själv för den enskilde.

Liberalerna vill genomföra en skattereform som kraftigt sänker marginalskatterna genom höjd brytpunkt för statlig skatt och avskaffad värmskatt. Vi säger även nej till avtrappat jobbskatteavdrag och föreslår sänkta flyttskatter.

Sverige och vår del av världen befinner sig i en orolig säkerhetspolitisk tid. Med ett upprustande, nyckfullt och aggressivt Ryssland bör svensk försvarspolitik anpassas. Vår frihet och demokrati måste försvaras.

Försvarsförmågan i Sverige måste öka. Liberalerna föreslår att försvarsanslaget inom tio år ska uppgå till två procent av BNP. Utöver detta bör Sverige söka medlemskap i NATO, utbilda 10 000 värnpliktiga till 2025, utöka förbandsverksamheten och stärka vår förmåga för att skydda Sveriges sjöterritorium och lufterum.

I dag upplever människor att samhällskontraktet brister. Polisen kommer inte när man ringer 112, antalet skjutningar ökar i takt med otryggheten, sjukvården har växande köer och personer i behov av personlig assistans nekas grundläggande rättigheter.

Liberalerna satsar på att stärka grunden i vårt välfärdssamhälle. Du ska kunna lita på att samhället finns där när du behöver det som allra mest. Vi

satsar stort på ett stärkt rättssamhälle, en bättre sjukvård med mindre köer och att återupprätta den personliga assistansen.

För att finansiera en skolpolitik med fokus på kunskap, sänkta skatter och ett stärkt försvar föreslår Liberalerna en grön skatteväxling där skatter höjs på det som är skadligt för miljön. Andra finansieringsförslag från Liberalerna är effektiviseringar inom arbetsmarknadspolitiken, avvecklade byggsubventioner och stopp för utbyggda transfereringar.

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat Liberalernas förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den som Liberalerna vill se. Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. Jag väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 7.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 7:

1. Riksdagen fastställer biståndsramen för 2019 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2019 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010 (avsnitt 2.2).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 14 000 000 000 kronor (avsnitt 2.6.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 600 000 000 kronor till Swedfund International AB (avsnitt 2.6.1).
4. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
6. Riksdagen anvisar ett ramanslag för budgetåret 2019 under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:1956 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en anpassad biståndsram och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om miljö, klimat och energi och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fred och säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsa, vatten och sanitet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt bistånd och flyktinghjälp och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilt återvandringsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2362 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1–3 i motionen.

2018/19:2618 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet och rättigheter (UNHCR, WFP, Cerf och Unicef), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa ytterligare medel på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinalliansen Gavi och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska utgöra 1 procent av BNI och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska prioritera de allra fattigaste länderna, stöd till svikande stater samt postkonfliktstater och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioriteringar i biståndet ska göras på området miljö och klimat, utbildning och jämställdhet, demokrati och yttrandefrihet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att stödet till civilsamhällesorganisationer och institutioner som arbetar med bl.a. hbtq och SRHR samt stöd till entreprenörskap och skatte- och intäktsreformsarbete ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2930 av Hans Wallmark m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ansvarsfull hantering av biståndsmedel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om ett arbetssätt där biståndets resultat återspeglas i strategierna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning, och Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydlig landfokusering och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kärnstödet till multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat klimatbistånd med syfte att sänka utsläppen globalt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst det belopp och inom de tidsperioder som föreslås i proposition 2018/19:1 utgiftsområde 7 med den ändringen att bemyndigandet avseende anslag 1:1 Biståndsverksamhet beslutas till 90 000 000 000 kronor och att tidsperioden för bemyndigandet avseende samma anslag beslutas till 2020–2029.

2018/19:2974 av Fredrik Malm m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
1:1 Biståndsverksamhet	43 534 337	-1 275 000	-11 093 000	+8 500	+82 000	
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 201 325	+75 000	-200 000			-82 000
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	16 279					
1:4 Folke Bernadotteakademin	125 302					
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000					
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	17 897		+20 000			
Summa för utgiftsområdet	44 945 140	-1 200 000	-11 273 000	±0	+8 500	±0

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	KD	L
1:1 Biståndsverksamhet	103 100 000	2020–2029	90 000 000	0	0	0	0
Summa beställnings- bemyndiganden	103 100 000		90 000 000	±0	±0	±0	±0

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Biståndsverksamhet	-75 000	43 459 337
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	+75 000	1 276 325
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	16 279
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	125 302
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	±0	17 897
Summa för utgiftsområdet	±0	44 945 140

BILAGA 5

Reservanternas anslagsförslag

Reservation, punkt 2 (SD)

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Biståndsverksamhet	-11 093 000	32 441 337
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	-200 000	1 001 325
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	16 279
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	125 302
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	+20 000	37 897
Summa för utgiftsområdet	11 273 000	33 672 140